

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KFIL/bcdDnf1-J/22
Názov predmetu	dejiny novovekej filozofie 1
Rozsah	2P
Počet kreditov	5
Vyučujúci	doc. Mgr. Jana Tomašovičová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie: za aktívny prístup k analyzovaným témam a problémom počas semestra získa študent maximálne 30 bodov. Záverečné hodnotenie: za skúšku ústnou alebo písomnou formou získa študent maximálne 70 bodov. Výsledná známka sa vypočíta ako súčet bodov priebežného a záverečného hodnotenia.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Za aktívny prístup k analyzovaným témam a problémom počas semestra získa študent maximálne 30 bodov.

Záverečné hodnotenie

Za skúšku ústnou alebo písomnou formou získa študent maximálne 70 bodov.

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: študenti nadobudnú vedomosti o základných smeroch, prúdoch a filozofických koncepciách rozvinutých v období novoveku. Súčasne si osvoja pojmový aparát a spôsoby argumentácie jednotlivých dejinných predstaviteľov.
2. Zručnosti: študenti budú schopní kriticky vyhodnotiť a konfrontovať názory jednotlivých autorov z obdobia novoveku, dokážu uvažovať v súvislostiach a v širšom dejinno-filozofickom kontexte.
3. Profesijné kompetencie: absolventi predmetu získajú spôsobilosť orientovať sa v základných empirických a racionalistických konceptoch myslenia, budú rozumieť dejinným pohybom a zmenám v období renesancie a osvietenstva a dokážu ich vhodným spôsobom konfrontovať so skorším i neskorším dejinno-filozofickým myslením.
4. Prenositel'né kompetencie: absolventi predmetu si osvoja schopnosť uvažovať v historickom kontexte, schopnosť samostatne myslieť, formulovať a prezentovať svoje argumenty. Zdokonalia si komunikačné schopnosti a tiež zručnosti písomného prejavu.

Stručná osnova predmetu

1. Renesančná filozofia: historické súvislosti, renesančný platonizmus a aristotelizmus.
2. Mikuláš Kuzánsky: učená nevedomosť, jednota protikladov. Renesančná prírodná filozofia a prírodoveda:

M. Kopernik, G. Bruno, G. Galilei, J. Kepler.

3. Renesančná sociálna filozofia: N. Machiavelli, J. Bodin, H. Grotius. Renesančné utópie: T. More, T. Campanella. Dve línie renesančnej humanistiky: E. Rotterdamský, M. de Montaigne.

4. Novoveká filozofia: historické súvislosti. Spor racionalizmu a empirizmu. Francis Bacon: potreba vedeckej metódy, indukcia, učenie o idolochoch, predstavy o spoločnosti.

5. René Descartes: mathesis universalis, metodická skepsa, cogito a jeho chápanie, dualizmus. Reakcie na karteziánsku filozofiu.

6. Baruch (Benedictus) de Spinoza: monizmus, substancia a jej atribúty, teória afektov, determinizmus a chápanie slobody.

7. Gottfried Wilhelm Leibniz: náuka o monádach, vlastnosti monád a ich hierarchia, učenie o dvoch druhoch právd, najvyššie princípy myslenia, predformovanie.

8. John Locke: problematika poznania, pôvod ideí, klasifikácia ideí, rozlíšenie primárnych a sekundárnych kvalít.

9. George Berkeley: kritika materializmu, nominalizmus, vnímanie, spochybnenie existencie primárnych kvalít, duchovná substancia.

10. David Hume: vzťah medzi ideami a dojmami, asociácia ideí, vzťah príčiny a účinku.

11. Osvietenstvo: historické súvislosti, základná charakteristika, etapy. Staršia generácia francúzskeho osvietenstva: Ch. L. Montesquieu, F.-M. A. Voltaire.

12. Francúzski materialisti. Encyklopedisti. J.-J. Rousseau: o pôvode nerovnosti medzi ľuďmi, spoločenská zmluva. Vyvrcholenie francúzskeho osvietenstva.

Sylabus predmetu

1. Renesančná filozofia: historické súvislosti, renesančný platonizmus a aristotelizmus.

2. Mikuláš Kuzánsky: učená nevedomosť, jednota protikladov. Renesančná prírodná filozofia a prírodoveda: M. Kopernik, G. Bruno, G. Galilei, J. Kepler.

3. Renesančná sociálna filozofia: N. Machiavelli, J. Bodin, H. Grotius. Renesančné utópie: T. More, T. Campanella. Dve línie renesančnej humanistiky: E. Rotterdamský, M. de Montaigne.

4. Novoveká filozofia: historické súvislosti. Spor racionalizmu a empirizmu. Francis Bacon: potreba vedeckej metódy, indukcia, učenie o idolochoch, predstavy o spoločnosti.

5. René Descartes: mathesis universalis, metodická skepsa, cogito a jeho chápanie, dualizmus. Reakcie na karteziánsku filozofiu.

6. Baruch (Benedictus) de Spinoza: monizmus, substancia a jej atribúty, teória afektov, determinizmus a chápanie slobody.

7. Gottfried Wilhelm Leibniz: náuka o monádach, vlastnosti monád a ich hierarchia, učenie o dvoch druhoch právd, najvyššie princípy myslenia, predformovanie.

8. John Locke: problematika poznania, pôvod ideí, klasifikácia ideí, rozlíšenie primárnych a sekundárnych kvalít.

9. George Berkeley: kritika materializmu, nominalizmus, vnímanie, spochybnenie existencie primárnych kvalít, duchovná substancia.

10. David Hume: vzťah medzi ideami a dojmami, asociácia ideí, vzťah príčiny a účinku.

11. Osvietenstvo: historické súvislosti, základná charakteristika, etapy. Staršia generácia francúzskeho osvietenstva: Ch. L. Montesquieu, F.-M. A. Voltaire.

12. Francúzski materialisti. Encyklopedisti. J.-J. Rousseau: o pôvode nerovnosti medzi ľuďmi, spoločenská zmluva. Vyvrcholenie francúzskeho osvietenstva.

Odporúčaná literatúra

RÖD, W. 2001. Novověká filosofie I. Praha: Oikymenh, 383 s. ISBN 80-7298-039-4.

RÖD, W. 2004. Novověká filosofie II. Praha: Oikymenh, 579 s. ISBN 80-7298-109-9.

MIHINA, F. – LEŠKO, V. 1993. Dejiny filozofie. Bratislava: Iris, 357 s. ISBN 80-88778-82-4.

STÖRIG, H. 1991. Malé dějiny filozofie. Praha: Zvon, 511 s. ISBN 80-7113-041-9.

SCRUTON, R. 1991. Krátke dejiny novovekej filozofie. Bratislava: Archa, 446 s. ISBN 80-7115-023-1.
SOBOTKA, M. – ZNOJ, M. – MOURAL, J.: 1993. Dějiny novověké filosofie od Descarta po Hegla. Praha: Filosofie, 268 s. ISBN 80-7007-057-9. ZIGO, M. 1987. Pohľady do novovekej filozofie. Bratislava: Pravda, 288 s. ZIGO, M. 2013. Baruch Spinoza: ľud a jeho suverenita. In: Novosád, F. – Smreková, D. (eds.): Dejiny sociálneho a politického myslenia. Bratislava: Kalligram, s. 250-265. ISBN 978-80-8101-679-0. ZIGO, M. 2010. O niektorých osobitostiach francúzskej osvietenскеj filozofie. In: Leško, V. – Tholt, P. (eds.): Dejiny filozofie ako filozofický problém. Košice: UPJŠ v Košiciach, s. 121-138. ISBN 978-80-7097-860-3.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 150 hodín, z toho:

Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín

samoštúdium: 126 hodín